

Bruxelles, den 17.1.2018
COM(2018) 24 final

2018/0008 (NLE)

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING

om nøglekompetencer for livslang læring

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2018) 14 final}

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

- **Forslagets begrundelse og formål**

De europæiske samfund og økonomier oplever betydelig digital og teknologisk innovation samt ændringer på arbejdsmarkedet og i demografien. Mange af de job, der findes i dag, fandtes ikke for et årti siden, og der vil blive skabt mange nye former for beskæftigelse i fremtiden. I hvidbogen om Europas fremtid understreger Kommissionen, at "de fleste af de børn, der begynder i grundskolen i dag, sandsynligvis vil ende med at arbejde i nye typer af job, som endnu ikke findes", og at håndtering af dette "vil kræve massive investeringer i færdigheder og væsentlig nytænkning af systemerne for uddannelse og livslang læring"¹.

Uddannelse er en del af løsningen med hensyn til at få flere mennesker i anstændigt arbejde, opfylde økonomiens behov for færdigheder bedre og styrke Europas modstandsdygtighed. I lyset af de hurtige teknologiske fremskridt og de ændringer af jobprofiler og -krav, der er forbundet hermed, er det vigtigt, at livslang læring er baseret på et stærkt samarbejde og på synergier mellem erhvervslivet og uddannelses- og læringsmiljøer. Samtidig er det vigtigt, at uddannelsessystemerne tilpasser sig denne virkelighed. Navnlig synes det ikke længere at være tilstrækkeligt at udstyre unge med et fast sæt af færdigheder eller viden; de har behov for at udvikle modstandsdygtighed, et bredt sæt af kompetencer samt evnen til at tilpasse sig forandring². Behovet for og værdien af et livslangt læringsperspektiv, hvor folk tilegner sig nye og mere relevante kompetencer gennem hele livet, er således mere indlysende end nogensinde.

I Romerklæringen af 25. marts 2017 forpligter lederne af de 27 medlemsstater og af Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen sig på at arbejde hen imod en Union, "hvor unge får den bedste uddannelse og kan studere og finde beskæftigelse på hele kontinentet"³.

Vores samfund og økonomier er dybt afhængige af højtuddannede og kompetente mennesker. Færdigheder som for eksempel kreativitet, kritisk tænkning, initiativtagning og problemløsning spiller en vigtig rolle med hensyn til at håndtere kompleksitet og forandring i dagens samfund. Det anerkendes i "Oplæg om styring af globaliseringen", at et samfund, der bliver stadig mere mobilt og digitalt, har behov for mere fleksible uddannelsesmodeller, og der lægges i "Oplæg om Europas sociale dimension" vægt på vigtigheden af, at folk har det rette sæt af færdigheder og kompetencer, hvis levestandarden i Europa skal opretholdes⁴. Sammen med økonomisk og social ulighed medfører klimaændringerne og de begrænsede økologiske ressourcer, at det er nødvendigt at medtænke bæredygtig udvikling i al menneskelig aktivitet.⁵

---

¹ Europa-Kommissionen (2017), Hvidbog om Europas fremtid, https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe-reflections-and-scenarios-eu27_da.

² Hvidbog om Europas fremtid, se fodnote 1.

³ Romerklæringen af 25. marts 2017, <http://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>.

⁴ Europa-Kommissionen (2017), Oplæg om styring af globaliseringen, https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_da.

⁵ EPSC Strategic Notes (13/2016) The Future of Work; Rådets konklusioner om uddannelse til bæredygtige udvikling fra november 2010, https://ec.europa.eu/epsc/file/strategic-note-13-future-work_en.

Som det klart fremgår af Kommissionens meddelelse om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur⁶, vil et europæisk uddannelsesområde lette samarbejde og mobilitet for både lærende, uddannelsespersonale og uddannelsesinstitutioner. Visionen om det europæiske samarbejdsområde er baseret på medlemsstaternes fælles interesse i at udnytte det fulde potentiale af uddannelse og kultur som en drivkraft til job, social retfærdighed, aktivt medborgerskab og europæisk identitet i al dens mangfoldighed. Den er et svar på den øgede mobilitet på de europæiske arbejdsmarkeder, behovet for øget investering i sprogindlæring og udvikling af digitale kompetencer samt kompetencer inden for iværksætteri og STEM (naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik). I sin opfølgning i december 2017 opfordrede Det Europæiske Råd blandt andet til, at det bliver undersøgt, hvilke foranstaltninger der kan anvendes til at adressere færdighedsudfordringerne med hensyn til digitalisering, cybersikkerhed, mediekendskab og kunstig intelligens samt behovet for en tilgang til uddannelse, der på én gang er inklusiv, baseret på et livslangt læringsperspektiv og innovationsdrevet⁷.

I stærk kontrast til disse krav viser de seneste data fra OECD's PISA-undersøgelse, at hver femte elev i Den Europæiske Union (EU) har utilstrækkelige færdigheder inden for læsning, matematik eller naturfag⁸. Foruroligende nok er tendensen med hensyn til dårlige resultater for EU som helhed blevet forværret mellem 2012 og 2015. I de lande, der indgik i OECD's undersøgelse af voksnes færdigheder (PIAAC) fra 2012, har mellem 4,9 % og 27,7 % af den voksne befolkning kun læse- og skrivefærdigheder på laveste niveau, og mellem 8,1 % og 31,7 % har kun regnefærdigheder på laveste niveau.⁹

Hertil kommer, at 44 % af EU's befolkning har ringe eller ingen (19 %) digitale færdigheder¹⁰, på trods af at hastigheden af den teknologiske og digitale forandring har stor indflydelse på vores økonomier og samfund. Den hastige digitale omstilling af økonomien betyder, at der i næsten alle job nu kræves digitale færdigheder i et vist omfang, ligesom sådanne færdigheder også er nødvendige for at deltage i samfundet som helhed. Digitale færdigheder er nu lige så vigtige som læse-, skrive- og regnefærdigheder, og Europa har derfor behov for digitalt kompetente mennesker, der ikke kun er i stand til at anvende, men også spille en innovativ rolle og føre an i anvendelsen af de pågældende teknologier.

Det første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder er retten til inklusiv uddannelse og livslang læring af høj kvalitet¹¹. Det ikke at have de nødvendige kompetencer til vellykket deltagelse i samfundet og på arbejdsmarkedet øger risikoen for arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse. Manglen på kompetencer lægger hindringer i vejen for inklusiv og bæredygtig vækst, men også for erhvervslivets konkurrencedygtighed og evne til innovation. Som forskning på området viser, går forbedring af grundlæggende læse-, skrive- og regnefærdigheder samt digitale kompetencer hånd i hånd med udvikling af en lang række nøglekompetencer, og forbedring af disse færdigheder er navnlig nært forbundet med

---

⁶ Kommissionens meddelelse om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur — Europa-Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes møde i Göteborg den 17. november 2017 ([COM\(2017\) 673 final](#)).

⁷ Konklusioner fra møde i Det Europæiske Råd den 14. december 2017, [EUCO 19/17](#)

⁸ OECD (2016), Resultaterne af PISA-undersøgelsen 2015, <https://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>. Europa-Kommissionen (2016), PISA 2015: EU-resultater og indledende konklusioner på Europas uddannelsespolitik, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/pisa-2015-eu-policy-note_en.pdf.

⁹ Europa-Kommissionen (2016), Uddannelsesovervågningsrapport, s. 81, http://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016_en.pdf.

¹⁰ Europa-Kommissionen (2017), Den digitale resultattavle 2017, <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-scoreboard>.

¹¹ Meddelelse fra Kommissionen om etablering af en europæisk søjle for sociale rettigheder ([COM\(2017\) 250 final](#)).

personlig udvikling samt udvikling af læringsmæssige kompetencer og medborgerkompetencer¹².

I 2006 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet henstillingen om nøglekompetencer for livslang læring¹³. Det blev heri henstillet til medlemsstaterne, at de udvikler nøglekompetencer til alle som led i deres strategier for livslang læring. I bilaget hertil, "Europæisk referenceramme for nøglekompetencer", beskrives de kompetencer, som enhver har brug for med henblik på personlig udfoldelse og udvikling, beskæftigelse, social inklusion og aktivt medborgerskab. Medlemsstaterne blev anmodet om at anvende referencerammen for at sikre, at deres grundlæggende uddannelsessystemer giver alle unge mulighed for at udvikle nøglekompetencer i et omfang, der ruste dem til voksenlivet, og at voksne kan udvikle og opdatere deres nøglekompetencer gennem hele livet.

Siden 2006 er der sket en hurtig udvikling af de måder, hvorpå uddannelse og læring finder sted: Øget anvendelse af teknologi, forbedret fjernundervisning og øget ikke-formel læring via anvendelse af mobile digitale apparater har indflydelse på mulighederne for at tilegne sig kompetencer. Erfaringer fra det seneste årti har vist, at der er behov for, at uddannelses- og læringsmiljøer udnytter disse nye muligheder bedre med henblik på aktivt at støtte udviklingen af kompetencer gennem hele livet. Der er behov for at styrke læringserfaringerne for alle lærende og på tværs af fagområder ved at øge samarbejdet mellem formelle og ikke-formelle uddannelses- og læringsmiljøer. Dette kan opnås via fremme af tværfaglig læring, problembaseret læring, praktikophold og arbejdsbaseret læring.

Formålet med den foreslåede henstilling er at forbedre udviklingen af nøglekompetencer for alle gennem hele livet og fremme foranstaltninger, der er nødvendige for at nå dette mål. I henstillingen opfordres medlemsstaterne til at ruste folk bedre til arbejdsmarkeder under forandring og til aktivt medborgerskab i stadig mere forskelligartede, mobile, digitale og globale samfund samt til at udvikle læring i alle faser af livet. De opfordres navnlig til at investere i basale færdigheder, kompetencer inden for iværksætter, digitale kompetencer og sproglige kompetencer for at sætte alle i stand til at deltage aktivt i samfundet og økonomien. De opfordres også til at investere i STEM-kompetencer med henblik på at fremme naturvidenskabelig forståelse og gøre det mere attraktivt at forfølge en karriere inden for STEM. Den foreslåede henstilling erstatter henstillingen om nøglekompetencer for livslang læring, der blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i 2006¹⁴. Formålet med henstillingen er at:

- støtte gennemførelsen af det første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder, hvor der lægges vægt på, at "(a)lle har ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet med henblik på at bevare og tilegne sig færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og foretage vellykkede overgange til arbejdsmarkedet", samt af det fjerde princip, hvor der lægges vægt på retten "til rettidig og skræddersyet bistand til at forbedre udsigterne til beskæftigelse eller selvstændig virksomhed", herunder retten "til at modtage støtte til jobsøgning, uddannelse og omskoling."
- støtte udviklingen af et europæisk uddannelsesområde ved at skabe enighed om de nøglekompetencer, som alle lærende har brug for, ved at støtte mobiliteten for

¹² OECD (2015), Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Education, <http://www.oecd.org/edu/skills-for-social-progress-9789264226159-en.htm>.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring [2006/962/EF](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:2006/962/EF).

¹⁴ (2006/962/EF), se fodnote 13.

lærende og uddannelsespersonale og ved navnlig at støtte udviklingen af sproglige kompetencer med henblik på at lette mobiliteten og samarbejdet i Europa

- støtte udviklingen af kompetencer inden for iværksætterier med henblik på at udvikle essentielle færdigheder og holdninger, herunder kreativitet, initiativtagning, teamwork, risikoforståelse og ansvarsbevidsthed
- adressere skiftende krav til kompetencer, herunder grundlæggende færdigheder, digitale kompetencer, kompetencer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) og lægge vægt på foranstaltninger, der kan støtte udvikling af kompetencer på disse områder
- understrege vigtigheden af aktivt medborgerskab, fælles værdier og grundlæggende rettigheder
- indarbejde resultaterne af De Forenede Nationers (FN's) tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling og udnytte fremdriften fra FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 4 — Uddannelse 2030
- yde bistand til medlemsstaterne samt uddannelses- og læringsmiljøer og uddannelsespersonale, således at de bliver bedre til at støtte udviklingen af kompetencer, ved at fastsætte god praksis for støtte af udviklingen af nøglekompetencer
- bidrage til udformningen af den fremtidige strategiramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet ved at fremme en fælles forståelse af nøglekompetencer
- støtte anvendelsen af EU-finansieringskilder som for eksempel Erasmus+, de europæiske struktur- og investeringsfonde og Horisont 2020.

Det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene giver yderligere dokumentation for tidligere erfaringer med gennemførelsen af henstillingen om nøglekompetencer for livslang læring fra 2006, leverer en analyse, der støtter den nye henstilling om nøglekompetencer for livslang læring, og giver eksempler på igangværende politikker og projekter, der støtter udviklingen af kompetencer i et livslangt læringsperspektiv.

Baggrund

Nøglekompetencer er de kompetencer, som alle mennesker har brug for med henblik på personlig udfoldelse og udvikling, beskæftigelse, social inklusion og aktivt medborgerskab. De består af "*viden, færdigheder og holdninger*" og rækker ud over ren (akademisk) "viden".

I den europæiske referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring fra 2006 (i det følgende benævnt "referencerammen") blev der indkredset otte nøglekompetencer:

- Kommunikativ kompetence i modersmålet
- Kommunikativ kompetence i fremmedsprog
- Matematisk kompetence og naturvidenskabelig og teknologisk basiskompetence
- Digital kompetence
- Læringskompetence
- Sociale kompetencer og medborgerkompetencer
- Initiativ og iværksætterånd og

- Kulturel bevidsthed og udtryksevne.

Siden referencerammen blev vedtaget, er den og dens underliggende idé blevet anvendt af medlemsstater og interesserede parter, og et flertal af medlemsstaterne har gennemført reformer i forbindelse hermed. Der er stor variation i disse reformer, og det har taget tid for medlemsstaterne at tage definitionen af nøglekompetencer til sig. Størstedelen af reformerne er sket inden for skoleuddannelse og erhvervsuddannelse. Der er konstateret fremskridt med hensyn til nøglekompetencer, der er nært forbundet med traditionelle "fag" i skolen, som for eksempel kommunikativ kompetence på modersmålet og på fremmedsprog samt matematisk kompetence, snarere end med hensyn til kompetencer, der går på tværs af traditionelle "fag", som for eksempel det "at lære at lære", iværksætterkompetence, social kompetence og medborgerkompetence¹⁵.

Uddannelses- og læringsmiljøerne står over for en række udfordringer med hensyn til anvendelse af kompetenceorienterede tilgange til undervisning og læring. Skal en lærende bevæge sig fra en forholdsvis statisk opfattelse af pensum til en dynamisk definition af den viden og de færdigheder og holdninger, som vedkommende skal udvikle i løbet af læringsprocessen, er der behov for et paradigmeskifte inden for uddannelse og læring, der har indflydelse på tilrettelæggelsen og vurderingen heraf.

Hertil kommer, at behov for kompetencer ikke er statiske; de ændrer sig gennem hele livet. De kompetencer, der tilegnes i skolen, skal udvikles for fortsat at være brugbare gennem hele livet, og opdatering af kompetencer og tilegnelse af nye kompetencer som svar på skiftende behov er en livslang proces. Enhver skal derfor have mulighed for at udvikle sine kompetencer gennem hele livet.

Denne henstilling indeholder ikke blot en opdateret europæisk referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring, men beskriver også god praksis for støtte af udviklingen af kompetenceorienterede tilgange til uddannelse, herunder ikke-formel læring, og dét i et livslangt læringsperspektiv.

- **Sammenhæng med de gældende regler på området**

Der er i Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) fastsat klare prioriteter med hensyn til udvikling af "relevant viden og relevante kvalifikationer og kompetencer af høj kvalitet udviklet i løbet af livslange læringsforløb, der fokuserer på læringsresultaterne med henblik på beskæftigelsesegnethed, innovation, aktivt medborgerskab og trivsel"¹⁶.

Der opfordres i Kommissionens meddelelse om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur¹⁷ til investering i mennesker og deres uddannelse og til at det sikres, at uddannelsessystemerne hjælper alle lærende til at tilegne sig den viden og de færdigheder og kompetencer, der anses for at være essentielle i dagens verden. Der skabes også en stærk forbindelse mellem en fælles forståelse af de kompetencer, som alle har brug for, og oprettelsen af et europæisk uddannelsesområde.

---

¹⁵ Europa-Kommissionen (2017), Gennemgang af litteraturen om reformer i forbindelse med europæiske referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring fra 2006, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/key-competences-consultation-2017-strategy_en.pdf.

¹⁶ Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) Nye prioritetsområder for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet ([EUT 2015/C 417/04](#)).

¹⁷ COM(2017) 673 final, se fodnote 6.

Revisionen af Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring fra 2006 blev bebudet i den nye dagsorden for færdigheder i Europa og har til formål at udvikle en fælles og opdateret forståelse af nøglekompetencer, at medvirke til, at de indføres i uddannelsesprogrammerne, og at støtte bedre udvikling og vurdering heraf¹⁸.

I initiativet "Investering i Europas unge", der blev vedtaget den 7. december 2016¹⁹, og de efterfølgende meddelelser om skoleudvikling og fremragende undervisning²⁰ samt modernisering af videregående uddannelse²¹ fra maj 2017 understregede Kommissionen yderligere behovet for at investere i kompetenceudvikling og yderligere ambitioner på dette område.

I "Rådets henstilling om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne", der blev vedtaget i december 2016, henstilles der til, at voksne med et lavt niveau af færdigheder, viden og kompetencer, afhængigt af deres individuelle behov, får mulighed for at tilegne sig et minimumsniveau af læse-, skrive- og regnefærdigheder og digitale kompetencer og/eller tilegne sig et bredere sæt af færdigheder, viden og kompetencer på grundlag af Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring fra 2006.

I Rådets henstilling af 20. december 2012 om validering af ikke-formel og uformel læring²² blev medlemsstaterne opfordret til senest i 2018, i overensstemmelse med nationale omstændigheder og særlige forhold, og som de anser for passende, at have indført ordninger for validering af ikke-formel og uformel læring, der sætter den enkelte i stand til at få valideret viden, færdigheder og kompetencer, som er opnået gennem ikke-formel og uformel læring, og til at få anerkendt disse kvalifikationer helt eller eventuelt delvist.

Rådets henstilling af 22. maj 2017 om den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 23. april 2008 om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring²³ leverer en fælles referenceramme med henblik på at hjælpe den enkelte og organisationer til at sammenligne forskellige kvalifikationssystemer og kvalifikationsniveauer heri.

Europass-rammen²⁴ hjælper folk til at kommunikere bedre og beskrive deres kompetencer og kvalifikationer.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

I sin meddelelse om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur understreger Kommissionen, at uddannelse udgør grundlaget for en kreativ og produktiv arbejdsstyrke og med tiden for en modstandsdygtig økonomi. Den fremhæver behovet for at investere i mennesker, deres kompetencer og deres muligheder. Den peger navnlig på behovet for en øget indsats med hensyn til at støtte udviklingen af nøglekompetencer²⁵.

---

¹⁸ Meddelelse fra Kommissionen om en ny dagsorden for færdigheder i Europa ([COM\(2016\) 381 final](#)).

¹⁹ Meddelelse fra Kommissionen om investering i Europas unge (COM(2016) 940 final), Meddelelse fra Kommissionen om forbedret og moderniseret uddannelse ([COM\(2016\)941 final](#)).

²⁰ Meddelelse fra Kommissionen om skoleudvikling og fremragende undervisning for en god begyndelse i livet [COM\(2017\) 248 final](#).

²¹ Meddelelse fra Kommissionen om en ny dagsorden for færdigheder i Europa ([COM\(2017\) 247 final](#)).

²² Rådets henstilling af 20. december 2012 om validering af ikke-formel og uformel læring ([EUT/C 398/01](#)).

²³ Rådets henstilling af 22. maj 2017 om den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring ([EUT/C 189/15](#)).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning en samlet fællesskabsramme for større gennemsigtighed i kvalifikationer og kompetencer (Europass) ([2004/2241/EF](#)).

²⁵ COM(2017) 673 final, se fodnote 6.

Under den europæiske søjle for sociale rettigheder lægges der vægt på "retten til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet med henblik på at bevare og tilegne sig færdigheder, der sætter [enhver] i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og foretage vellykkede overgange til arbejdsmarkedet" samt "retten til efteruddannelse og omskoling"²⁶.

I forslaget til Rådets henstilling om fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen²⁷ lægges der navnlig vægt på medborgerkompetencer, jf. bilaget til samme henstilling. Der beskrives en række foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe med støtte fra Unionen.

I meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om handlingsplanen for digital uddannelse²⁸ beskrives det, hvorledes uddannelsessystemer kan gøre bedre brug af innovation og digital teknologi samt støtte udviklingen af relevante digitale kompetencer, der er nødvendige for at leve og arbejde i en tid med hurtig digital forandring. Handlingsplanen for digital uddannelse har specifikt fokus på grunduddannelsessystemer og omfatter skoler, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Initiativet er i overensstemmelse med artikel 165 og 166 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Det fremgår af artikel 165, at Unionen skal bidrage til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt støtte og supplere disses indsats, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for indholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne. Ifølge artikel 166 skal Unionen iværksætte en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes aktioner med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.

Initiativet indeholder ikke forslag om udvidelse af EU's lovgivningsbeføjelser eller bindende forpligtelser for medlemsstaterne. Det er op til medlemsstaterne at beslutte, hvorledes de gennemfører denne henstilling i overensstemmelse med deres nationale forhold.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Mens mange medlemsstater har deres egne nationale kompetencerammer for uddannelse, er der for øjeblikket begrænset udveksling af god praksis med henblik på yderligere at støtte kompetenceorienteret uddannelse og læring.

Merværdien ved denne henstilling på EU-plan er Unionens evne til at:

- udarbejde en fælles referenceramme for de nøglekompetencer, som der er behov for
- fremme en fælles forståelse for livslang læring
- gøre det lettere at dele deling, viden og god praksis
- støtte initiativer på EU-plan med henblik på udvikling af kompetencer

²⁶ COM(2017) 250 final, se fodnote 11.

²⁷ COM(2018) 23 final

²⁸ COM(2018) 22 final

- støtte udarbejdelsen af kompetencerammer, der vil kunne hjælpe til at definere udbytte af læring og danne grundlag for vurderings- og valideringspraksisser
- støtte evalueringen af udviklingen af kompetencer og overvåge fremskridt på EU-plan.

- **Proportionalitet**

Forslaget støtter en fælles forståelse af nøglekompetencer for livslang læring og danner grundlag for, at medlemsstater og Kommissionen kan dele god praksis, og for udvikling af politikker på både nationalt plan og EU-plan, der støtter tilegnelsen af nøglekompetencer. Forslaget omfatter alle uddannelsesniveauer, formel, ikke-formel og uformel læring samt alle aldersgrupper. Da medlemsstaternes forpligtelser er af frivillig art, og da hver medlemsstat selv vælger sin tilgang, anses foranstaltningen for at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet.

- **Valg af retsakt**

For at bidrage til opfyldelsen af målene i artikel 165 og 166 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde tillader nævnte traktat, at Rådet vedtager henstillinger på forslag af Kommissionen.

En rådshenstilling er et egnet instrument på uddannelsesområdet, hvor Unionen har understøttende kompetence, og er et instrument, der ofte er blevet anvendt til EU-indsatser på uddannelsesområdet. Som retligt instrument signalerer den, at medlemsstaterne forpligter sig på foranstaltningerne i teksten, og den giver et solidt politisk grundlag for samarbejde på det pågældende område, samtidig med at medlemsstaternes kompetence på uddannelsesområdet respekteres fuld ud.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

Ikke relevant.

- **Høringer af interesserede parter**

Begyndende med "Education, Training and Youth Forum" i oktober 2016 er der blevet afholdt en række særlige konsultationsmøder og ekspertseminarer. Revisionen af henstillingen om nøglekompetencer fra 2006 blev også i vidt omfang drøftet med medlemsstaternes repræsentanter under den højststående ET 2020-gruppens møder, møderne for generaldirektørerne for skoleuddannelse, erhvervsuddannelse og videregående uddannelse samt mødet for rådgivningsudvalget for erhvervsuddannelse, Kulturudvalget og rådgivningsudvalget for ungdomspasset.

Der blev afholdt en offentlig onlinehøring fra den 22. februar til den 19. maj 2017, og denne høring resulterede i næsten 500 svar og 69 positionspapirer. Bidragene er udtryk for god dækning af uddannelsesministerier og ikke-statslige interesserede parter. Høringsprocessen blev afsluttet med en konference i Bruxelles den 14. juni 2017²⁹.

Resultaterne af høringen bekræfter relevansen af den europæiske referenceramme for nøglekompetencer. Respondenterne bekræftede, at der er behov for ændringer for at sikre, at

²⁹ Europa-Kommissionen (2017), Rapport om resultaterne af høringen af interesserede parter, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/2017-key-competences-consultation-review_en.pdf.

den afspejler det seneste årtis politiske, sociale, økonomiske, økologiske og teknologiske udvikling.

De vigtigste resultater af den offentlige onlinehøring er, at:

- et flertal af respondenterne værdsætter referencerammen som et relevant redskab til
- uddannelse og læring (77 %)
- et flertal af respondenterne mener, at der er behov for at indføre mindre ændringer i referencerammen (65 %)
- respondenterne understreger behovet for yderligere at støtte anvendelse af referencerammen samt
- kompetenceorienteret uddannelse og læring i Europa.

Onlinehøringen, positionspapirerne og konsultationsmøderne/konferencerne understregede behovet for at:

- adressere efterspørgslen efter læse- og skrivekompetencer samt sproglige og kommunikative kompetencer i dagens flersprogede og kulturelt forskelligartede samfund
- adressere de hurtigt skiftende digitale og teknologiske omgivelser ved at opdatere definitionen af digitale kompetencer. Der bør i en sådan opdatering gøres brug af de erfaringer, der er opnået med hensyn til udvikling og støtte af anvendelsen af den nu meget brugte digitale kompetenceramme³⁰
- yderligere forbedre udviklingen af kompetencer inden for matematik, naturvidenskab og teknologi
- fremhæve vigtigheden af personlige og interpersonlige færdigheder (sommetider omtalt som "livsfærdigheder", "sociale og følelsesmæssige færdigheder" eller "bløde færdigheder"), da de hjælper den enkelte til at håndtere usikkerhed og forandring. Det foreslås at styrke færdigheder som for eksempel kritisk tænkning, teamwork, interkulturelle færdigheder og problemløsning yderligere i referencerammen
- lægge vægt på bæredygtighed i henstillingen som følge af FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling (2005-2014) og i lyset af de globale mål for bæredygtig udvikling, herunder på uddannelsesområdet, for 2030
- fremhæve medborgerkompetencer og vigtigheden af medborgerskab, fælles værdier og menneskerettigheder. Det er af stadig større vigtighed at sætte den enkelte i stand til at handle som ansvarlige, aktive mennesker, der kan bidrage til fredelige, tolerante, inklusive og sikre samfund. I den forbindelse foreslås det endvidere at styrke mediekendskab og interkulturelle færdigheder
- fremhæve kreativitet samt evnen til at planlægge og forvalte processer samt håndtere risiko som en del af den informerede beslutningstagning, der er et

---

³⁰ Europa-Kommissionen (2014), Den digitale kompetenceramme, <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>.

afgørende aspekt af iværksætterkompetence. Der var et ønske om at bringe den opdaterede definition i overensstemmelse med EntreComp-rammen³¹

- tage hensyn til en bred vifte af samtidige kulturelle udtryksformer og desuden lægge vægt på mulighederne for udvikling af ens egen kulturelle identitet. Der bør lægges vægt på fordomsfrie holdninger til andre kulturer og til kulturelle forskelle.

Høringen bekræftede, at der i anvendelsen af referencerammen har været fokus på formel læring på primær- og sekundærtrinnet. Der er derfor behov for at skabe en tættere forbindelse til andre former for uddannelse, som for eksempel dagtilbud, erhvervsuddannelse, voksenuddannelse og ikke-formel læring.

Endelig blev det — for yderligere at støtte anvendelsen af referencerammen — foreslået at styrke vejledningen og støtten til uddannelsespersonalet og at undersøge, hvorledes der kan støttes op om tilgange til vurdering, både som en del af uddannelses- og læringsprocesserne og som styring af uddannelse.

- **Indhentning og brug af ekspertise**

Forslaget er baseret på en lang række rapporter og undersøgelser om virkningen af henstillingen om nøglekompetencer fra 2006, reformer i medlemsstaterne i forbindelse hermed og relevante EU-finansierede projekter. I den fælles situationsrapport fra Rådet og Europa-Kommissionen fra 2010 blev der kigget på medlemsstaternes første erfaringer med at skifte til kompetenceorienterede uddannelsesprogrammer³². Resultaterne af KeyCoNet³³, et europæisk politiknetværk for udvikling af nøglekompetencer i skoleuddannelse, samt Eurydicerapporten fra 2012³⁴ giver et godt overblik over anvendelsen af referencerammen i skoleuddannelse. Cedefoprapporterne³⁵ giver indsigt i, i hvilket omfang referencerammen spiller en rolle med hensyn til erhvervsuddannelse.

Der blev også indsamlet dokumentation via undersøgelser iværksat med henblik på revisionen, herunder en gennemgang af litteraturen om anvendelsen af den europæiske referenceramme og en sammenlignende analyse af internationale og nationale kompetencerammer³⁶.

Med hensyn til specifikke kompetencer var arbejdet baseret på undersøgelser af og rapporter om disse områder, som for eksempel nylige rapporter om tilegnelse af læse- og skrivefærdigheder og sprog³⁷, undervisning i naturvidenskab³⁸, undervisning i sociale og

---

³¹ Europa-Kommissionen (2017), Kompetencerammen for iværksætter, <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>.

³² Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2010 om gennemførelsen af "arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010" (2010/C 117/01).

³³ Udvikling af nøglekompetencer i Europa. Initiativkatalog, <http://keyconet.eun.org>.

³⁴ Europa-Kommissionen (2012), Udvikling af nøglekompetencer i skolen i Europa: Politiske udfordringer og muligheder, https://www.ddooss.org/informes/School_in_Europe.pdf.

³⁵ Cedefop (2015), Stronger VET for better lives, <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3067>, Cedefop (2016), Key competences in vocational education and training, <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/key-competences-in-vet>.

³⁶ Europa-Kommissionen (2017), Gennemgang af litteraturen om reformer i forbindelse med europæiske referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring fra 2006. Europa-Kommissionen (2017), Støtte af høringen af interesserede parter i forbindelse med revisionen af nøglekompetencer, rapport nr. 1: Sammenlignende analyse af nationale og internationale kompetencerammer.

³⁷ Europa-Kommissionen (2017), Nytænkning af sprog og sproglig mangfoldighed i skolen, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/rethinking-language-report_en.pdf.

³⁸ Europa-Kommissionen (2015), Undervisning i naturvidenskab for ansvarligt medborgerskab, http://ec.europa.eu/research/swafs/pdf/pub_science_education/KI-NA-26-893-EN-N.pdf, Europa-Kommissionen (2011),

følelsesmæssige kompetencer³⁹, undervisning i medborgerskab⁴⁰, undervisning i iværksætteri⁴¹ samt undervisning i medborgerskabskompetencer⁴² og kulturel bevidsthed/kulturelle udtryksformer⁴³.

I revisionen blev der også taget hensyn til rapporter og undersøgelser fra OECD, Unesco og Europarådet, der er involveret i definitionen af kompetencerammer på uddannelses- og læringsområdet⁴⁴. En anden relevant kilde til oplysninger var Det Fælles Forskningscenters (JRC's) arbejde, navnlig med hensyn til digitale kompetencer og iværksætterkompetencer⁴⁵.

- **Konsekvensanalyse**

I betragtning af den komplementære tilgang til medlemsstaternes initiativer, de foreslåede aktiviteterets frivillige karakter og omfanget af de forventede virkninger blev der ikke foretaget en konsekvensanalyse. Udarbejdelsen af forslaget skete på baggrund af tidligere undersøgelser, høringer af medlemsstaterne og den offentlige høring.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Ikke relevant.

- **Grundlæggende rettigheder**

Ikke relevant.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Dette initiativ kræver ikke yderligere midler fra EU-budgettet.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

For at støtte gennemførelsen foreslår Kommissionen at udarbejde supplerende vejledningsmateriale, der adresserer vanskelighederne ved gennemførelse af kompetenceorienteret uddannelse og læring, i samarbejde med medlemsstaterne.

Kommissionen har til hensigt at aflægge rapport om anvendelsen af henstillingen i forbindelse med det europæiske samarbejde på uddannelses- og læringsområdet.

- **Forklarende dokumenter (for direktiver)**

Ikke relevant.

Undervisning i naturvidenskab i Europa: Nationale politikker, nationale praksisser og national forskning, http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/report-rocard-on-science-education_en.pdf.

³⁹ Cefai C., Bartolo P.A., Cavioni V., Downes, P.(2017), Integrating Social and Emotional Education (SEE) in the School Curriculum across the EU, NESET II report, Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, endnu ikke udgivet

⁴⁰ Europa-Kommissionen (2017), Undervisning i medborgerskab i skolen i Europa, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/news/20171106-citizenship-education-school-europe-2017_en.

⁴¹ Europa-Kommissionen (2016), Undervisning i iværksætteri i skolen i Europa, <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/4/45/195EN.pdf>.

⁴² IEA (2017), International Civic and Citizenship Study (ICCS), endnu ikke udgivet JRC (2011) Civic Competence Composite Indicator (CCCI-2): Measuring Young People's Civic Competence across Europe based on the IEA International Citizenship and Civic Education study, <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC68398/lbna25182enn.pdf>.

⁴³ Europa-Kommissionen (2016), Håndbog i kulturel bevidsthed og kulturelle udtryksformer, <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6066c082-e68a-11e5-8a50-01aa75ed71a1>.

⁴⁴ UNESCO Global Citizenship Education, <https://en.unesco.org/gced>; Europarådets "Reference Framework of Competences for Democratic Culture", OECD Education 2030, <https://www.coe.int/en/web/education/competences-for-democratic-culture>.

⁴⁵ Den digitale kompetenceramme, kompetencerammen for iværksætteri, se fodnote 30 og 31.

- **Nærmere redegørelse for de specifikke bestemmelser i forslaget**

Bestemmelser vedrørende medlemsstaterne

Medlemsstaterne opfordres til at styrke udviklingen af nøglekompetencer for alle lærende, navnlig lærende fra ugunstigt stillede miljøer. De opfordres til at øge indsatsen for at hæve niveauet for tilegnelse af grundlæggende færdigheder (læse-, skrive og regnefærdigheder samt grundlæggende digitale færdigheder), digitale kompetencer og iværksætterkompetencer, STEM-kompetencer samt sproglige kompetencer. Medlemsstaterne anmodes, hvor det er nødvendigt, om at styrke deres støtte til kompetenceorienterede tilgange til undervisning og læring i alle uddannelses- og læringsmiljøer.

I tillæg til en opdateret europæisk referenceramme for nøglekompetencer foreslås der forskellige former for god praksis med hensyn til at støtte personale i alle uddannelses- og læringsmiljøer i at tilrettelægge kompetenceorienteret læring og med hensyn til yderligere udvikling af vurderingen af nøglekompetencer. For at støtte udviklingen af nøglekompetencer er der behov for at skabe og anvende en række supplerende tilgange til og sammenhænge for læring. Medlemsstaterne tilskyndes til at støtte yderligere udvikling heraf.

I henstillingen lægges der også vægt på behovet for at støtte FN's mål for bæredygtig udvikling ved at strømline dem i uddannelse og ikke-formel læring.

Medlemsstaterne opfordres til at aflægge rapport om erfaringer og fremskridt med hensyn til bestemmelserne om nøglekompetencer.

Bestemmelser vedrørende Kommissionen

Kommissionen foreslår at udarbejde yderligere supplerende vejledningsmateriale om kompetenceorienterede tilgange til uddannelse og læring og at støtte initiativer med henblik på at udvikle og fremme uddannelse vedrørende bæredygtig udvikling i forbindelse med FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 4 om inklusiv og bæredygtig uddannelse af høj kvalitet og muligheder for livslang læring for alle⁴⁶.

Kommissionen foreslår at udvikle en resultattavle for at overvåge udviklingen af nøglekompetencer og oplyse om de foranstaltninger, der gennemføres for at støtte udviklingen af kompetencer. Den har til hensigt at udarbejde et forslag til fremtidige europæiske benchmarks for kompetenceudvikling i forbindelse med den næste cyklus i strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet.

---

⁴⁶ FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 4, <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg4>.

Forslag til

RÅDETS HENSTILLING**om nøglekompetencer for livslang læring**

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 165 og 166,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Under det første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder⁴⁷ er det fastsat, at alle har ret til inkluderende uddannelse og livslang læring af høj kvalitet med henblik på at bevare og tilegne sig færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og foretage vellykkede overgange til arbejdsmarkedet. Det er også fastsat, at alle har ret "til rettidig og skræddersyet bistand til at forbedre udsigterne til beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, til uddannelse og efteruddannelse, til fortsat uddannelse og til støtte til jobsøgning". Udvikling af kompetencer er et af målene med det europæiske uddannelsesområde og er et middel til at "udnytte det fulde potentiale af uddannelse og kultur som drivkraft til job, social retfærdig og aktivt medborgerskab og samtidig et middel til at opleve europæisk identitet i al dens mangfoldighed"⁴⁸.
- (2) Folk har behov for det rette sæt af færdigheder og kompetencer, hvis den nuværende levestandard, den høje beskæftigelsesrate og den sociale sammenhængskraft skal opretholdes i morgendagens samfund og arbejdsunivers⁴⁹. Det at støtte mennesker i hele Europa i at opnå de færdigheder og kompetencer, de har brug for med henblik på personlig udfoldelse, beskæftigelsesegnethed og social inklusion, hjælper til at styrke Europas modstandsdygtighed i en tid med hurtige og gennemgribende forandringer.
- (3) I 2006 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union en henstilling om nøglekompetencer for livslang læring. I denne henstilling blev medlemsstaterne anmodet om "at udvikle nøglekompetencer til alle som led i deres strategier for livslang læring, herunder deres strategier for at udrydde analfabetisme, og gøre brug af bilagets "Nøglekompetencer for livslang læring — en europæisk referenceramme"⁵⁰". Henstillingen har siden vedtagelsen været et vigtigt referencedokument med hensyn til udvikling af kompetenceorienteret uddannelse og læring.

⁴⁷ COM(2017) 250 final, se fodnote 11.

⁴⁸ COM(2017) 673 final, se fodnote 6.

⁴⁹ Europa-Kommissionen (2017), Kommissionens oplæg om Europas sociale dimension, https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-social-dimension-europe_da.

⁵⁰ (2006/962/EF), se fodnote 13.

- (4) Kompetencekravene har ændret sig frem til i dag, da der nu er flere job, der er automatiserede, da teknologier spiller en stadig større rolle på alle arbejds- og livsområder, og da iværksætterkompetencer, sociale kompetencer og medborgerkompetencer bliver stadig vigtigere med hensyn til at sikre modstandsdygtighed og evnen til at tilpasse sig forandring.
- (5) Samtidig viser internationale undersøgelser som for eksempel PISA⁵¹ og PIAAC⁵², at der er en konstant stor andel af teenagere og voksne med utilstrækkelige grundlæggende færdigheder. I 2015 havde hver femte elev alvorlige vanskeligheder med hensyn til at udvikle tilstrækkelige færdigheder inden for læsning, matematik og naturvidenskab⁵³. I nogle lande har op til en tredjedel af den voksne befolkning kun læse-, skrive og regnefærdigheder på laveste niveau⁵⁴. 44 % af Unionens befolkning har ringe eller ingen (19 %) digitale færdigheder⁵⁵.
- (6) Det er derfor mere relevant end nogensinde at investere i grundlæggende færdigheder. Uddannelse af høj kvalitet, herunder eksterne skoleaktiviteter, og en bred tilgang til kompetenceudvikling forbedrer niveauet for tilegnelse af grundlæggende færdigheder⁵⁶. I et samfund, der bliver stadig mere mobilt og digitalt, er der desuden behov for at udforske nye veje til læring⁵⁷. Digitale teknologier har indflydelse på uddannelse og læring, fordi de skaber mere fleksible læringsmiljøer, der er tilpasset behovene i et meget mobilt samfund⁵⁸.
- (7) Revisionen af henstillingen om nøglekompetencer for livslang læring fra 2006 blev bebudet i den nye dagsorden for færdigheder i Europa, i anerkendelse af at investering i færdigheder og kompetencer og i en fælles og opdateret forståelse af nøglekompetencer er et første skridt hen imod uddannelse og ikke-formel læring i Europa⁵⁹.
- (8) Som et svar på de samfundsmæssige og økonomiske ændringer, som en afspejling af drøftelserne om fremtidens arbejdsliv og i overensstemmelse med den offentlige høring om revisionen af henstillingen om nøglekompetencer for livslang læring fra 2006 er der behov for at revidere både henstillingen og den europæiske referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring samt opdatere dem med særligt fokus på fremme af iværksætterkultur.
- (9) Udviklingen af nøglekompetencer, valideringen heraf og gennemførelsen af kompetenceorienteret uddannelse og læring bør støttes ved at fastsætte god praksis med hensyn til at støtte uddannelsespersonalet i deres opgaver og forbedre deres uddannelse, opdatere vurderings- og valideringsmetoder og -værktøjer og indføre nye, innovative former for uddannelse og læring⁶⁰. På baggrund af erfaringerne fra det

---

⁵¹ OECD's program for international elevevaluering, <http://www.oecd.org/pisa/>.

⁵² OECD's program for international vurdering af voksnes kompetencer, <http://www.oecd.org/skills/piaac/>.

⁵³ OECD (2016), Resultaterne af PISA-undersøgelsen 2015, se fodnote 8.

⁵⁴ Europa-Kommissionen (2016), Uddannelsesovervågningsrapport 2016, se fodnote 9.

⁵⁵ Europa-Kommissionen digitale resultattavle 2017.

⁵⁶ OECD (2016), Resultaterne af PISA-undersøgelsen 2015, se fodnote 8.

⁵⁷ Europa-Kommissionen (2017), Oplæg om styring af globaliseringen, se fodnote 4.

⁵⁸ Meddelelse fra Kommissionen "Nytænkning på uddannelsesområdet: investering i kvalifikationer for bedre socioøkonomiske resultater (COM(2012) 669 final).

⁵⁹ COM(2016) 381 final, se fodnote 18.

⁶⁰ Rådets og Kommissionens fælles situationsrapport 2010 om gennemførelsen af "arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010" (2010/C 117/01), se fodnote 32 Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) (2015/C 417/04).

seneste årti er formålet med denne henstilling at tage fat på de udfordringer, der er forbundet med at gennemføre kompetenceorienteret uddannelse og læring.

- (10) Støtte af valideringen af kompetencer vil sætte den enkelte i stand til at få valideret sine kompetencer og få anerkendt disse kvalifikationer helt eller eventuelt delvist⁶¹. Valideringen kan bygge videre på nuværende ordninger for validering af ikke-formel og uformel læring samt på den europæiske referenceramme for kvalifikationer⁶², der leverer en fælles referenceramme for sammenligning af kvalifikationer og viser, hvilke kompetencer der kræves for at få dem. Endvidere spiller vurdering en vigtig rolle for strukturering af læringsprocesser og for vejledning, da vurdering hjælper folk til at forbedre deres kompetencer, og dét også med hensyn til skiftende krav på arbejdsmarkedet⁶³.
- (11) Definitionen af det sæt af nøglekompetencer, der er nødvendigt for personlig udfoldelse, beskæftigelsesegnethed og social inklusion, er ikke kun formet af samfundsmæssige og økonomiske udviklinger, men også af forskellige initiativer i Europa i løbet af det seneste årti. Der har været særlig opmærksomhed om forbedring af grundlæggende færdigheder, investering i sprogundervisning, forbedring af digitale kompetencer og iværksætterkompetencer, relevansen af fælles værdier for måden, hvorpå vores samfund fungerer, og motivation af unge til at forfølge karrierer inden for naturvidenskab. Disse udviklinger bør være afspejlet i referencerammen.
- (12) Under mål 4.7 for bæredygtig udvikling understreges behovet for at "sikre, at alle elever tilegner sig den viden og de kompetencer, som er nødvendige for at fremme bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, fremme af en fredelig og ikkevoldelig kultur, globalt borgerskab og anerkendelse af kulturel mangfoldighed og af kulturens bidrag til bæredygtig udvikling"⁶⁴. Dette mål er afspejlet i revisionen af referencerammen.
- (13) Sprogundervisningen, der bliver stadig vigtigere for moderne samfund og for interkulturel forståelse og samarbejde, drager fordel af den fælles europæiske referenceramme for sprog (CEFR)⁶⁵. Denne ramme hjælper til at identificere de vigtigste elementer i den pågældende kompetence og støtter læringsprocessen. Den giver også grundlag for at definere sproglige kompetencer generelt og er afspejlet i opdateringen af referencerammen.
- (14) Udviklingen af den digitale kompetenceramme⁶⁶ og kompetencerammen for iværksætteri har vist sig at være værdifuld⁶⁷ med hensyn til at støtte udviklingen af kompetencer. Tilsvarende tilbyder Europarådets kompetenceramme for demokratisk kultur⁶⁸ et omfattende sæt af værdier, færdigheder og holdninger med henblik på

---

⁶¹ EUT/C 398/01, se fodnote 22.

⁶² EUT/C 189/15, se fodnote 23.

⁶³ Rådets resolution af 28. maj 2004 om styrkelse af politikker, systemer og praksis inden for livslang vejledning, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/educ/104236.pdf Rådets resolution af 21. november 2008 om bedre integration af livslang vejledning i strategierne for livslang læring.

⁶⁴ FN-resolution vedtaget af FN's Generalforsamling den 25. september 2015, Ændring af vores samfund: 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E).

⁶⁵ Den fælles europæiske referenceramme for sprog: Læring, undervisning, vurdering (CEFR) <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>.

⁶⁶ Den digitale kompetenceramme, se fodnote 30.

⁶⁷ Kompetencerammen for iværksætteri, se fodnote 31.

⁶⁸ Competences for democratic culture — Living together as equals in culturally diverse democratic societies (2016), <https://rm.coe.int/16806ccc07>.

passende deltagelse i demokratiske samfund. Der er taget behørigt hensyn til alle disse rammer i opdateringen af referencerammen.

- (15) Med henblik på at motivere unge til at forfølge karrierer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) er der — gennem anvendelse af problembaseret læring og inddragelse af en lang række samfundsaktører og virksomheder — iværksat initiativer i hele Europa for at skabe tættere forbindelser mellem undervisning i naturvidenskab og undervisning i humanistiske fag og andre fag⁶⁹. Mens definitionen af de pågældende kompetencer ikke har ændret sig meget i årenes løb, bliver det stadig mere relevant at støtte udviklingen af STEM-kompetencer, hvilket bør være afspejlet i denne henstilling.
- (16) Vigtigheden og relevansen af ikke-formel læring er indlysende, når man tænker på de erfaringer, man kan gøre sig via ungdomsarbejde, frivilligt arbejde og græsrodssport. Ikke-formel læring spiller en vigtig rolle med hensyn til at støtte udviklingen af essentielle interpersonelle, kommunikative og kognitive færdigheder som for eksempel kritisk tænkning, analytiske færdigheder, kreativitet, problemløsning og modstandsdygtighed, der letter unges overgang til voksenliv, aktivt medborgerskab og arbejdsliv⁷⁰. Bedre samarbejde mellem forskellige læringsmiljøer hjælper til at fremme en lang række tilgange til og sammenhænge for læring⁷¹.
- (17) Ved at adressere udviklingen af nøglekompetencer i et livslangt læringsperspektiv kan der sikres støtte på alle niveauer af uddannelse og læring: Det drejer sig om udvikling af dagtilbud af høj kvalitet⁷², yderligere forbedring af skoleuddannelse og sikring af fremragende undervisning⁷³, levering af opkvalificeringsforløb til voksne med ringe færdigheder⁷⁴ samt yderligere udvikling af erhvervsmæssige grund- og videreuddannelser⁷⁵ og modernisering af videregående uddannelser⁷⁶.
- (18) Denne henstilling bør omfatte en lang række uddannelses- og læringsmiljøer, både formelle og ikke-formelle, i et livslangt læringsperspektiv. Der bør i henstillingen stræbes mod at skabe en fælles forståelse af kompetencer, der kan støtte overgange og samarbejde mellem de forskellige læringsmiljøer. Henstillingen indeholder god praksis, der kan adressere behovene hos uddannelsespersonale, herunder lærere, undervisere, pædagoger, ledere af uddannelsesinstitutioner, medarbejdere med ansvar for at uddanne kolleger, forskere og undervisere på universitetet, ungdomsarbejdere og undervisere på voksenuddannelser samt arbejdsgivere og interesserede parter på arbejdsmarkedet. Henstillingen adresserer også institutioner og organisationer, herunder arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, der vejleder og støtter folk i at forbedre deres kompetencer fra en tidlig alder og gennem hele livet.
- (19) Denne henstilling respekterer nærheds- og proportionalitetsprincippet fuldt ud —

⁶⁹ Europa-Kommissionen (2014), Undervisning i naturvidenskab for ansvarligt medborgerskab, se fodnote 38.

⁷⁰ Rådets konklusioner om ungdomsarbejdets rolle i at støtte unges udvikling af grundlæggende livsfærdigheder, der letter deres vellykkede overgang til voksenlivet, et aktivt medborgerskab og arbejdslivet (22. maj 2017), <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9547-2017-INIT/en/pdf>.

⁷¹ Rådets konklusioner om styrkelse af det tværsektorielle politiksamarbejde med henblik på effektivt at imødegå de socioøkonomiske udfordringer, som unge står over for (27. maj 2015) (2015/C 172/03).

⁷² Rådets konklusioner om, hvilken rolle førskoleundervisningen og primæruddannelsen spiller i skabelsen af kreativitet, innovation og digital kompetence (27. maj 2015) (2015/C 172/05).

⁷³ COM(2017) 248 final, se fodnote 20.

⁷⁴ Rådets henstilling af 19. december 2016 om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne, [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224\(01\)&from=DA](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224(01)&from=DA).

⁷⁵ EUT 2015/C 417/04, bilag II.

⁷⁶ COM(2017) 247 final, se fodnote 21.

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

Medlemsstaterne bør:

1. støtte retten til inklusiv uddannelse af høj kvalitet og til livslang læring og sikre, at alle har mulighed for at udvikle nøglekompetencer, ved at anvende bilagets "Nøglekompetencer for livslang læring — en europæisk referenceramme" fuldt ud og
  - 1.1. styrke udviklingen af nøglekompetencer fra en tidlig alder og for alle mennesker som del af nationale strategier for livslang læring
  - 1.2. støtte unge og voksne, der er ugunstigt stillet, eller som har særlige behov, i at realisere deres potentiale.
2. støtte udviklingen af nøglekompetencer med særlig opmærksomhed på:
  - 2.1. at hæve niveauet for tilegnelse af grundlæggende færdigheder (læse- og skrivefærdigheder, regnefærdigheder og grundlæggende digitale færdigheder) som grundlag for yderligere læring og deltagelse i samfundet
  - 2.2. at fremme tilegnelse af kompetencer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) og træffe foranstaltninger til at motivere flere unge til at forfølge STEM-karrierer
  - 2.3. øge og forbedre niveauet for digitale kompetencer på alle uddannelsesniveauer og hos alle befolkningsgrupper
  - 2.4. fremme iværksætterkompetencer, kreativitet og sans for initiativ, navnlig blandt unge, og blandt andet ved at øge mulighederne for, at unge lærende kan gøre sig mindst én erfaring inden for iværksætteri på primær- eller sekundærtrinnet
  - 2.5. øge niveauet af sproglige kompetencer og støtte lærende i at lære forskellige sprog, der er relevante for deres arbejds- og livssituation
3. gøre det lettere at tilegne sig nøglekompetencer ved at anvende god praksis med henblik på at støtte udviklingen af nøglekompetencer som beskrevet i bilaget, navnlig ved at:
  - 3.1. fremme forskellige tilgange til og sammenhænge for læring, herunder passende anvendelse af digitale teknologier, i uddannelses- og læringsmiljøer
  - 3.2. yde støtte til uddannelsespersonale med hensyn til at tilrettelægge kompetenceorienteret læring i uddannelses- og læringsmiljøer
  - 3.3. støtte og yderligere udvikle vurderingen og valideringen af nøglekompetencer
  - 3.4. styrke samarbejdet mellem uddannelses- og læringsmiljøer på alle niveauer og på forskellige områder for at forbedre kontinuiteten i den lærendes udvikling af kompetencer og udviklingen af innovative tilgange til læring
  - 3.5. styrke værktøjer, ressourcer og vejledning i uddannelses-, beskæftigelses- og læringsmiljøer for at støtte folk i forvaltningen af deres livslange læringsforløb
4. strømline ambitionerne i FN's mål for bæredygtig udvikling i uddannelse og læring
5. aflægge rapport om erfaringer og fremskridt med hensyn til fremme af nøglekompetencer i alle uddannelsessektorer, herunder ikke-formel læring

OG BIFALDER HERVED, AT KOMMISSIONEN:

6. støtter gennemførelsen af henstillingen og anvendelsen af den europæiske referenceramme ved at lette gensidig læring blandt medlemsstaterne og ved, i samarbejde med medlemsstaterne, at udvikle referencemateriale og værktøjer som for eksempel:
  - 6.1. rammer for specifikke kompetencer, der gør det lettere at udvikle og vurdere kompetencer⁷⁷
  - 6.2. evidensbaseret vejledende materiale om nye former for læring og understøttende tilgange
  - 6.3. støtteværktøjer for undervisningspersonale og andre interesserede parter, som for eksempel masselæringskurser online (MOOC'er), selvevalueringsværktøjer⁷⁸, netværk, herunder eTwinning, og den elektroniske platform for voksenuddannelse i Europa (EPALE)
  - 6.4. tilgange til vurdering og validering af nøglekompetencer som opfølgning på tidligere arbejde i forbindelse med strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020)⁷⁹
7. støtter initiativer til yderligere udvikling og fremme af uddannelse til bæredygtig udvikling i forbindelse med FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 4 om inklusiv og bæredygtig uddannelse af høj kvalitet og muligheder for livslang læring for alle⁸⁰
8. overvejer muligheden for at udvikle en resultattavle om gennemførelse af kompetenceorienteret uddannelse og læring og om kompetenceudvikling i Unionen.

Denne henstilling erstatter Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 18. december 2006 om nøglekompetencer for livslang læring.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand

---

⁷⁷ På grundlag af de erfaringer, der er gjort, og den ekspertise, der er udviklet gennem skabelsen af den fælles europæiske referenceramme for sprog, den digitale kompetenceramme og kompetencerammen for iværksætter.

⁷⁸ Som for eksempel den digitale kompetenceramme, se fodnote 30.

⁷⁹ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene: Vurdering af nøglekompetencer inden for grund- og erhvervsuddannelse: Politiske retningslinjer, SWD (2012) 371.

⁸⁰ FN's mål for bæredygtig udvikling nr. 4, se fodnote 44.